

Divi Thomae Aquinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impressionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum irasci possit esse licitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

fit quod secundum naturam ordinem fit. Et hoc auctor in responsione ad secundum insinuauit dicens. Hac autem ira, et si ipsa executione actus iudiciorum aliquiliter ipse dicitur. Et hinc sit, ut hi qui non sunt executio vindictae, sed foliummodo conseruari, iudices, seu centores, non egeant ira. Et de istis verificatur Stoica sententia, quod debent effici leges, quae nulla paucione comouentur: sed illi qui sunt executio vindictae, verbo, ita quod ipsa repente亨io sic castigatio, aut factio, egit motu ira subministrante voluntari vindicant. alioquin voluntas remissa est, vel in ultimo huius qualiter ex ea ea ira cūdīcēt? excoecat oculū cordis. ergo irasci spē est malū.

* Est gl. August. in lib. Quesit. super Leuit. q. 70. circa fine, tom. 4.

¶ 3 Præt. Ira est appetitus vindictæ, ut Glor. * dicit su Leuit. 19. Non oderis fratrem tuum in corde tuo: sed appetere vitio non videret esse licitum, sed hoc est Deo referendū, secundum illud Deut. 32. Mea est vitio. ergo videtur quod irasci semper sit malum.

¶ 4 Præt. Omne illud quod abducit nos a diuina similitudine, est malū: sed irasci semper abducit nos a diuina similitudine, quia Deus cū tranquillitate iudicat, vt habetur Sapien. 12. ergo irasci semper est malum.

SED CONTRA est, quod Chrysost. dicit super March. ¶ Qui sine causa irascitur, reus erit: qui vero cum causa, non erit reus. Nam si ira non fuerit, nec doctrina proficit, nec iudicstant, nec crimina compescuntur, ergo irasci non semper est malum.

RESPON. Dicendum, quod ira proprium loquendo, est passio quædam appetitus sensitivus, a qua vis irascibilis denominatur, ut supra habitu est, cū de passionibus ageretur. Est autem hoc considerandum circa passiones animæ, quod duplicitate potest in eis malum inueniri. Vno modo, ex ipsa specie passionis, que quidem consideratur cū obiectum passionis, sicut in via secundum suam speciem importat quoddam malū. Est n. tristitia de bono aliorum, quod fin se ratione repugnat: & ideo inuidia max nominata sonat ali quid mali, ut Philo dicit in 2. Ethic. * Hoc autem non competit iræ, qua est appetitus vindictæ. Potest, n. vindicta & bene, & male appeti. Alio modo, inuenitur malum in aliqua passione cū quætitatem ipsius, id est, secundum superabundantiam, vel defectum ipsius: & sic potest malum in ira inueniri, quando, s. aliquis irascitur plus, vel minus præter rationem rectam. Si autem aliquis irascitur secundum rationem rectam, tunc irasci est laudabile.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Stoici iram, & oēs alias passiones nominabāt affectus quosdā præter ordinē rōnis existentes: & cū hoc ponebat iram & oēs alias passiones esse malas, ut supra dictum est, * cū de passionibus ageretur. Et sic accipit ira Hiero. Loquitur enim de ira, qua quis irascitur contra proximum, quasi malum eius intendens: sed secundum Peripateticos, quorum sententiam magis approbat

1. 2. q. 24. arti. 2.

lib. 9. ca. 4. tom. 5.

F. Aug. in 9. de ciuitate Dei * ira & angustia dicuntur motus appetitus sensitivus, derata secundum rationem suam, hoc ira non semper est mala.

AD 11. dicendum, quod ira duplicitate rōnem. Vno qd modo antecedenter, nē a sua rectitudine, vnde haber ratione mō consequēter, purus, caputatus, contra vitia fm ordinē rōnis & haec ineditetur ira per zelum. Vide Gregorius.

* Curādum sum opere est, ut in momentu virtutis affluminetur, mē domini dominā praet, sed quasi ancilla ad ostendit a rationis tergo nūm quām recedat. Haec est in ipsa executione actus iudiciorum litter impediatur, non tamē recludatur. Vnde Greg. ibidem dicit * quod per rationis oculum, sed ira per vitium est autem contra rationem virtutis in deliberatio rationis in executione ratione liberatum: quia ita ari impedit actu, si dum debet agere, deliberare degit.

AD 111. dicendum, quod appetere vnde malum eius qui puniuntur est, illicitem petere vindicta pp vitiorum correspondientia conservandū, lassitudine est, & inde appetere sensitivus, iniquitatem.

Et dum vindicta secundum ordinem iudicatur, cuius minister est potest puniuntur, si

AD 1111. dicendum, quod Deo affluminetur & debemus in appetitu boni sed in modo ei omniō affluminari non possumus, quod non est appetitus sensitivus, in nobis tamen debet ratione liberatur. Vide Gregorius.

5. Moral. * qd tunc robustus ratio conservatur, cum ira subdita rationi famularum.

AD SECUNDUM sic procedit. Videtur quod ira non sit peccatum. Peccado enim demum remur: sed passionibus non demur, sicut nec vituperamus, quod non est appetitus sensitivus, in nobis tamen debet ratione liberatur. Vide Gregorius.

5. Moral. * qd tunc robustus ratio conservatur, cum ira subdita rationi famularum.

¶ 2 Præt. In omni pēto est cōsideratio ad aliq' bonū communibile, sed per irā non cōsideratur aliquis ad bonū cōmunicabile, sed in multi aliquid, ergo irā non est peccatum.

¶ 3 Præt. Nullus peccat in eo qd vitare potest, ut August. dicit, sed iram homo vitare potest, quia super illud Piat. 4. Irascimini, & nolite peccare, dicit glor. mo

tus ira non est in potestate nostra. Philo dicit in 7. Ethicorum, quod irascitur; tristitia autem est contraria ratione, ira non est peccatum.

¶ 4 Præt. Peccatum est contra naturam, dicit in 2. lib. sed irasci non est contra naturam, cū sit actus naturalis potest, quod